

Vs: En hilsen fra eldreombudet til Eldrerådene i Rogaland fra eldreombudet

Sentralarkivet <postmottak@karmoy.kommune.no>

to. 05.11.2020 12:58

Til: Elin Vikene <evi@karmoy.kommune.no>

📎 1 vedlegg (78 kB)

Brev eldrerådene i Rogaland 30.10.2020.pdf;

Fra: Astrid Apalset Vassbø <astrid.apalset.vassbo@rogfk.no>

Sendt: torsdag 5. november 2020 12.52

Til: ranveig.berheim@lyse.net <ranveig.berheim@lyse.net>

Emne: En hilsen fra eldreombudet til Eldrerådene i Rogaland fra eldreombudet

Gode dykk

I dag skulle vi hatt møte med eldreombud Bente Lund Jacobsen. Sidan dette vart avlyst, sender vi i staden ut ei helsing ho har skrive til eldreråda i Rogaland der ho kjem inn på dei problemstillingane ho har mottatt som aktuelle tema for Rogaland.

Denne e-posten vert sendt til dei vi har registrert som leiarar i lokale eldreråd, fylkeseldrerådet og alle kommunane i Rogaland.

Beste helsing

Astrid

Apalset Vassbø

Utvalssekretariatet

Rogaland fylkeskommune

91198483/51516608

avassbo@rogfk.no

Fra: Bente Lund Jacobsen <Bente.Lund.Jacobsen@eldreombudet.no>

Sendt: fredag 30. oktober 2020 14:47

Til: Astrid Apalset Vassbø <astrid.apalset.vassbo@rogfk.no>

Emne: En hilsen til Eldrerådene i Rogaland fra eldreombudet

Hei og takk for hyggelig prat på telefonen. Jeg har laget et dokument som du kan sende til eldrerådene i Rogaland. Jeg håper vi snart ser tider med mindre smitte i Norge og håper å kunne treffe deg til våren som vi snakket om.

I tillegg til de to punktene vi snakket om – digitaliseringsprosesser som går fort og tannhelsetilbudet har jeg også lagt ved en liten rapport fra en undersøkelse som Opinion har foretatt og som vi har rett til å benytte. Jeg nevnte denne til deg i telefonen og den viser hva eldre som bor i egne hjem tenker i disse tiden i forhold til sosial isolasjon, man går ikke ut, unngår å oppsøke helsetjenester og er ensom.

Ønsker deg ei riktig fin helg.

Med vennlig hilsen

Bente Lund Jacobsen

Eldreombud

Ålesund, 30.10.2020

Brev til Eldrerådene i Rogaland fra eldreombudet

Hei og takk for hyggelig invitasjon til å være med på møte sammen med dere. Grunnet smittesituasjonen gjennomfører vi i en periode digitale møter og vi er enig om å utsette eldreombudet sin deltakelse på møte med eldrerådene i Rogaland til våren.

Jeg fikk et par spørsmål fra noen av eldrerådene i Rogaland:

Spørsmål til eldreombud Bente Lund Jacobsen fra eldrerådet i Sandnes.

Til forskjell fra dagens yngre, har ikke eldre hatt noen som helst opplæring i elektronisk databruk i den offentlige skolen. Noen eldre har hatt arbeid som har gjort det nødvendig å skolere seg gjennom jobben, mens store grupper aldri har fått noen som helst data-opplæring. De har kanskje hatt mer fysisk arbeid i industrien, i landbruket, servicenæringene mm. Utviklingen av databruk har gått fortere enn noen kunne forutsi. Plutselig er det blitt slik at alle må kunne bruke digitale medier, også mobil, for å sende eller motta post, bruke banken, få helseopplysninger, betale og kontrollere skatt osv., dvs. leve et normalt liv.

Det er et mål at eldre skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. For et stort antall eldre vil det være umulig å klare seg hjemme, de har ikke datakunnskap til å klare det. De vil være avhengig av om de tilfeldigvis har barn som kanskje har datakunnskap, eller venner de kan stole på. Svært mange har ikke dette. Mange vil være prisgitt fremmede som får ukontrollerbar innsikt og makt over livet deres, noe som også innebærer en stor sikkerhetsrisiko.

Hvem har ansvaret for dette? Er det grunn til å gå til sak mot det offentlige som har unnlatt, og unnlater, å ta ansvaret for grunnopplæring for en stor gruppe mennesker i samfunnet, slik at de settes i stand til å klare livene sine?

Hva har eldreombudet tenkt å gjøre med dette?

Et innspill kunne være at staten tok ansvar og gjorde fylkeskommunene/kommunene i stand til å holde kontinuerlige kurs, f.eks. en bestemt ukedag, året rundt, gjerne på rådhuset/en skole, for grupper, med individuell påmelding, ingen/kort ventetid, symbolsk betaling (eksempelvis 50 kr per kurs), og såpass grunnleggende at alle i praksis skal kunne bruke data for å leve et normalt liv (enkelt utstyr, demonstrasjoner og praksisøvelser, enkle forklaringer, og fritt for spesialist kverulanter). Kursene kan/bør kjøres om og om igjen – kontinuerlig – på årsbasis.

Kommentarer fra eldreombudet?

Hilsen

Eldrerådet i Sandnes kommune

(leder Martha Jakobsen Ulvund)

Kommentar fra eldreombudet:

Jeg har lyst til å starte med slutten på spørsmålet og si at det er et veldig godt forslag til oppstart av kurs rundt i kommunene. Jeg tror at mange kommuner trengs å påminnes dette med jevne mellomrom. Og jeg ser at det er i varierende grad fokus på digital opplæring. Samtidig er svar fra kommuner i mange tilfeller at de har for dårlig økonomi til å igangsette opplæringer. Jeg har snakket med noen av Senior universitetene som har mange og gode opplæringskurs gjennom året. Men, utfordringene er at informasjon om opplæring ofte er digitalt markedsført, noe som ikke når de som ikke er aktive på digitale flater.

Eldreombudet har blant annet satt digitaliseringsutfordringene på vår agende og vi vil arbeide for å kunne bidra til bedre digital opplæring. Et annet tema er å forenkle apper og digitale flater til å være enda mer selvforklarende og enkle i bruk. I den forbindelse har blant annet vært i kontakt med universitet og forskningsmiljø for å forsøke å få disse til å utarbeide / utvikle enkel programvare for alle.

Vi har også dialoger med blant annet banker i forhold til at de skal kunne fortsette å tilby også analoge tjenester så lenge det vil være behøvelig. Utviklingen vil ikke stoppe opp, så det viktigste fremover for oss vil være å sørge for at det blir så lett som mulig å følge den utviklingen som kommer med gode verktøy for alle.

Det kom et muntlig spørsmål om tannhelsetjeneste også. Det fins noen rettigheter for personer som bor på institusjon eller mottar hjemmesykepleie i mer enn tre måneder i Norge. Disse har rett til gratis behandling av den offentlige tannhelsetjenesten. Eldreombudet oppfatter at det ikke er godt kommunisert til eldre og vi har også fått eksempel hvor det hevdes at de som bor på institusjoner heller ikke blir informert på institusjonene om denne rettigheten. Eldreombudet er under etablering og det er noen ting som ikke er på plass ennå. Blant annet vår hjemmeside www.eldreombudet.no vil bli aktiv i desember 2020. Det vil si at denne blir offentliggjort i løpet av desember måned. Der vil vi legge inn informasjon som blant annet inneholder lover, rettigheter og det som Eldreombudet arbeider med. Der vil vi også opprette en mulighet for å stille spørsmål til eldreombudet og andre som arbeider hos Eldreombudet.

Så til slutt Eldreombudet har fått tall fra Opinion om hvordan eldre har det i Norge under koronaen. Under kan dere lese om resultatene fra undersøkelsen.

Opinion har gjennomført en undersøkelse med flere spørsmål som er stilt til mennesker i Norge over 60 år som bor i egne hjem. Alle som er på institusjoner er ikke med i denne undersøkelsen. Undersøkelsen er foretatt ved utvalg som i ettertid er beregnet i forhold til befolkningen totalt.

Spørsmål	I Norge	% i Norge	I Rogaland	% i Rogaland
De som har sluttet å gå ut	160.000	13%	11.712	12%
Andel som føler seg ensom	274.789	22%	21.472	22%
Andel som er bekymret for å bli smittet av korona	574.558	46%	45.872	47 %
Andel som har unnlatt bruk av helsetjenester i perioden	299.769	24%	18.544	19%
Andel som savner menneskelig kontakt	562.068	45%		Ikke brutt ned på fylke
Tror at eldre har det dårlig for tiden	299.769	24%		Ikke brutt ned på fylke

Spørsmål	Bra	Hverken bra ei dårlig	Dårlig
	I Norge:	I Norge:	I Norge:
Vurdering av egen situasjon	1.011.722 (81%)	199.846 (16%)	37.471 (3%)
	I Rogaland:	I Rogaland:	I Rogaland:
Vurdering av egen situasjon	80.032 (82%)	14.640 (15%)	2.928 (3%)

Med vennlig hilsen

Bente Lund Jacobsen
Eldreombud